

Posudek magisterské diplomní práce:

Lenka Vandrovcová, Soběslavské testamenty a písemnosti pozůstalostního řízení 1455–1550: možnosti jejich využití, ÚČD FF UK Praha 2012, 80 ss.

Práce Lenky Vandrovcové se věnuje souboru testamentů soběslavských měšťanů a v Soběslavi usazených šlechticů. Vychází z několika edic, které tento soubor 83 listin postupně zpřístupnily. Ve své práci se neomezila na tradiční dělení na středověk a novověk a pojala zkoumané kšafy jako celek překračující magickou hranici roku 1526. Mohla tak lépe sledovat vývojové tendence a komplexněji řešit i otázky, k nimž se již vyjadřovaly její předchůdkyně bádající nad soběslavskými kšafy.

Přednostně se zaměřila na dvě otázky. Nejprve se věnuje rodinným vazbám mezi původci dochovaných testamentů. Sleduje, nakolik měly rodinné strategie při nakládání s majetkem setrvalý charakter, nakolik brali partneři a děti zřetel k přáním svých zemřelých druhů a rodičů. Toto téma umožnilo autorce nahlédnout do „soukromí“ testátorů a přinést několik nových poznatků ke genealogiím soběslavských rodin.

V druhém tematickém okruhu vyhodnocuje L. Vandrovcová údaje o dluzích testátorů, ale nikoli po stránce ekonomické (výše pohledávek), nýbrž co se týče jejich geografického rozložení, aby zjistila, jaký byl rádius ekonomických aktivit soběslavských měšťanů. Výklad doplňuje mapovou přílohou, která vizuálně dokumentuje zjištěné skutečnosti. Dalším doplňkem je tabulkový přehled zpracovaných testamentů a soupis lokalit figurujících v souvislosti s pohledávkami testátorů (příloha s. 61-80).

Práce je zajímavým pokusem vytěžit testamentární písemnosti v jiném směru, než bylo dosud obvyklé, i když v ní převažují výčty a popisy nad interpretačními partiemi. Potvrdila, že kšafy, které již byly v některých směrech zpracovány (zbožné dary, statistika kšaftujících), skrývají i další informace o svých původcích, o jejich rodinném zázemí i vnějších vztazích. Právě tímto inovativním přístupem autorka dokázala, že s prameny umí pracovat a nalézat nové cesty pro jejich interpretaci. Vedle listinných kšaftů využila i další originální prameny, totiž needitované městské knihy, v nichž dohledala cenné údaje o testujících. Adekvátně využila i odbornou literaturu. Bylo by jistě možné zapojit širší komparační rádius, ale práce by se rozrostla nad rozměr magisterské diplomky. Z uvedených důvodů doporučuji práci Lenky Vandrovcové k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.